

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Die Handschriften der Badischen Landesbibliothek in Karlsruhe

Die Reichenauer Handschriften - Die Papierhandschriften. Fragmenta.
Nachträge

Badische Landesbibliothek

Wiesbaden, 1971

Aug. pap. 142

[urn:nbn:de:bsz:31-8364](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-8364)

quas ipsi Iudei credunt et tenent contra Xpistum Ihesum et sanctam matrem ecclesiam et fidem Xpistianam propter que merito tales libri essent cremandi et ipsi penitus a societate Xpistianorum abiciendi

Qvonia non est in ore eorum veritas cor eorum vanum est. Verba hec scripta sunt prophetice ps° V° De ceca perfida et Iudayca plebe... (233)... cor vestrum Iudeorum bonum est vbi thema etc. etc. et sic est finis

[Iste liber est magistro Johanni Spenlín]

Alte Signatur 350 : / V. / 28 .

Schild abgelöst.

Holzdeckel, hinten graues Leder; 1 Lederspange mit Metall beschlagen.

+

141. 300 f. (1 c., 26—37 l.) 199 X 154, a. 1555.

f. 1—8 = 1 Quaternio; 9—50 = 7 Ternionen; 51—58 = 1 Quaternio; 59—94 = 6 Ternionen; 95—102 = 1 Quaternio; 103—144 = 7 Ternionen; 145—152 = 1 Quaternio; 153—158 = 1 Ternio; 159—166 = 1 Quaternio; 167—220 = 9 Ternionen; 221—268 = 6 Quaternionen; 269—286 = 3 Ternionen; 287—294 = 1 Quaternio; 295—300 = 1 Ternio.

f. 2 Passio domini nostri Jesu Xpisti iuxta concordantiam quatuor Euangelistarum breuiter collecta, per fratrem Andream Syliceum ordinis diui Benedicti tunc temporis Hospes ad Sanctum Trutpertum. Anno vero incarnato 1555. Et postea ad plebem Augiæ Maioris Breuiter declamata. In nomine pa: et filij et sps: Verba thematis Trenorum. 1. O uos omnes qui transitis... (296)... quod nobis prestare dignetur, qui sine fine viuuit et regnat in seculorum. Amen. (auch mit deutschen Stellen)

Per me fratrem Andream Siliceum conuentualem in Augia Maiori Breuiter collecta ex alijs quibusdam doctoribus luculentissimis Anno 1555. in profesto sancti Marci eua. finita.

2 Mnrij Augiæ Divitis.

Mit 3 colorierten Federzeichnungen, f. 4'. 8'. 187'.

Gelber Schnitt.

Holzdeckel mit braunem, schön gepresstem Leder überzogen; zwei Lederspangen mit Metall beschlagen.

+

142. 219 f. (1 c., 24—36 l.) 213 X 150, s. XV.

f. 1—120 = 10 Sexterne, wovon 2—10 bezeichnet; 121—134 = 1 Septenio (vndecimus 11); 135—146 = 1 Sextern duodecimus 12;

Die Reichenauer Handschriften. II.

20

147—162 = 1 Octonio (ϞIIJ tercius d.); 163—198 = 3 Scxterne ϞIII—ϞVI; 199—208 = 1 Quinio ϞVIJ; 209—220 (220 ausgerißen) = 1 Sextern ϞVIIJ.

1 (*Pelagius*) Augus(tinus) De uita Xpistiana etc.

Vt ego peccator et ultimus insipientior ceteris... (14')... conferamus absentes faciendo hic quisque uitam eternam obtinebit = *inter Augustini opp. Migne PL XL c. 1031—1046.*

(F)requenter diximus fratres karissimi quod semper Xristiani persecucionem paciuntur... (16')... me et uos ab omnibus insidijs dya(bo)li saluare totos qui uiuit in secula seculorum Amen = *Augustini sermo ad fratres in eremo 60 = Migne XL c. 1342—1344 cf. Caesarii hom. 20 Migne LXVII c. 1083.*

(Q)uam sit utilis et necessaria penitencie medicina... (27')... et nullo temporalis mortis periculo mors eterna euitatur = *Aug. sermo 351 Migne XXXIX c. 1535—1549.*

(S)epe aduertimus dilectissimi fratres in nullos ex uobis communio-nem ecclesiasticam declinare... (27')... ut sanus esse ualeat in futuro = *Aug. sermo 255 Migne XXXIX c. 2216—2217.*

(R)ogo uos fratres karissimi ut si forte aliquis ex uobis ut se ha-beat... (29')... intra in gaudium domini tui Amen = *Aug. sermo 258 Migne XXXIX c. 2221—2223.*

(S)I a domino peccata a domino prohibentur... (30')... eam sine peccato non ducimus

(V)ox penitentis agnoscitur in uerbis quibus spallenti respondemus... (39')... datus est dies mortis incertus = *Aug. sermo 352 Migne XXXIX c. 1549—1560.*

Oculum pro oculo dentem pro dente non fomes... (40')... ab eo qui nullum habet debitum

(N)isi essent quedam ita grauia peccata... dimitte nobis debita nostra etc.

Comes karissime si cupias scire quamuis ego nesciam quam perfectissima atque plenissima sit iusticia Iusticia est deum toto corde amare... (70')... cum eterno patre et spiritu (71) sancto vna deitas gracia uirtus imperium et potestas in secula seculorum Amen

Explicit epistola beati Augustini episcopi quam scripsit ad Iulianum Comitem suum carissimum amicum etc. *Der Anfang auch im cod. Casin. CLXII, saec. XI in. p. 241 s. Bibliotheca Casinensis t. III (1877) p. 394. Florilegium Casinense III p. 428.*

73 Audite celi que loquar audiat terra uerba oris mei (*Deut. 32, 1*)

quoniam locutus est dominus per Moysen dicens Gens absque consilio et sine prvdencia vtinam saperent et inteligerent ac nouissima prouiderent (*Deut. 32, 28. 29*) Fratres karissimi in via huius seculi dies nostri sicut umbra pretereunt... (79')... vt per hec eternam dampnacionem euadas et cum domino Ihesu Xpisto vitam eternam possideas quod tibi concedat iste qui est in secula benedictus amen etc. = *Migne XL c. 983—992.*

Explicit speculum peccatoris satis vtile legentibus Plus tamen facientibus ea que scripta sunt in eo

80 Incipiunt capitula sequentis libelli

De imitatione Xpisti et contemptu omnium vanitatum mundi Cap̄ pri^m... (80')... De veruenti imitatione emendacione tocius vite vestre

81 Incipiunt ammonicionem ad spiritualem vitā tā (*gestrichen*) vtilis de imitatione Xpisti et contemptu omnium vanitatum mundi Capitulum primum etc.

Qvi sequitur me non ambulat in tenebris dicit dominus Hec sunt verba Xpisti... (100)... Tantum proficies quantum tibi ipsi vim intuleris etc.

Explicit libellus (*I.*) de imitatione Xpisti et scriptum anno domini M^m cccc^m (1 *ausgestrichen*) ̄lvi^m

100' Incipit Augustinus de verbo domini dei

Quoniam in medio laqueorum positi sumus... (109)... non cessant dicere mihi vt amem deum meum = *Aug. manuale, cap. 1—24. Migne XL c. 951—962, 15 = Hugonis de S. Victore de anima lib. IV cap. 1—11 med. = Migne CLXXI c. 171—183 B.*

Anima mea si vis amari adeo reforma in te ymaginem suam... (113)... preeunte atque conducente atque subsequente gracia (113') domini nostri Ihesu Xpisti qui cum deo patre in vni(ta)te spiritus sancti viuut et regnat deus in selula seculorum benedictus amen etc.

Explicit Augustinus de verbo domini dei, vel potius de amore dei et de anima

122 Mementote fratris Johannis qui scripssit tractatum etc.

Cvm de presentis exilij miserie mortis transitus impericiam multis non so(lu)m laycis verum eciam religiosis atque deuotis difficilis nimis... (127')... periclitantur etc.

Hic subsequuntur oraciones

(P)ER amorem qui te innocentissimum... (129)... ut in pace sit locus et habitacio tua in Ierusalem celesti per eundem X^m dominum nostrum qui cum patre viuut et regnat in secula seculorum amen etc.

Item alius modus habendus circa agonisantem cum aliquibus orationibus dicendis monstratus per tale exemplum etc.

Fuit quidam prep(positus) qui dum ad extrema venisset interrogavit capellanum suum... (134)... sicut in domo dei Parisius laudabiliter observatur etc. Amen

Explicit Ars moriendi (von R. Rolle de Hampole) Deo gracias

135 (Q)ueritur ut(ru)m beati(ssi)ma virgo Maria fuerit concepta in o(riginali) p(eccato). Et uidetur primo... (137)... Et ita apparet Beatam uirginem in sua conceptione qua eam concepit mater sua fuisse immunem a culpa. o(riginali). etc. Amen.

Quomodo se sacerdos ante, in et post missam gerere debeat.

(A)D gloriam benedictae ac indiuiduae trinitatis. patris et filij et spiritus sancti Et ad uenerationem sanctissimi sacramenti preciosi scilicet corporis et sanguinis domini nostri Iesu Xⁱ Ad satisfaciendum nostro desi- | ac salubri desiderio quod impletum delectet animum nostrum et ut magis excitari possit Ego tantillus in sciencia minor ad deuotionis aff(ect)u et minus in conuersatione actu Non meam sed heu qua caream formulam aliorum duxi dignum vestre deuotioni annotari calamo scribendo formulam in quam seruandam pro paracione accessus digni et in magna parte debiti ad diuinissimum misse offi(ciu)m... (140) ...fructum premiorum scilicet) eternorum etc. Amen

(H)ys premissis postquam examinatione predictorum in meditatione exardescit ignis... (142)... mensura Quod nobis concedere dignetur Ihesus X^{us} Marie filius in secula seculorum benedictus Amen. etc.

147 (L)eccio actuum apostolorum que nobis hodie lecta est... (148) ...Quam rem orantibus uobis ipse prestare dignetur. qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus in secula seculorum Amen etc. = *Maximi Taurin. homil. 64 ed. Rom. (a. 1784) c. 201—206.*

152 In Nomine sancte et indiuiduae trinitatis Amen.

Si quis diligit me... faciemus. Verba hec scribuntur Joh. 24 (, 23). Recitatie uero in e^wo. hodiernae festiuitatis. presentis gaudiosissime celebritatis. Reue^o. dn Pater domine que precolende ceterique domini ac fratres mei mihi vinculo interioris hominis coarctati. Sicut enim inquit beatissimus pater noster Bern^o in sermone presentis festiui(ta)tis. Locuti fratres mei de spiritu sancto... (157)... quod mansio trinitatis in nobis non terminetur nobis prestare dignetur cuius propri(u)m est miserere semper et parcere. Amen

Si aliquid foret uiciosum literis uel sillabis corrigetis ad placitum quoniam valde strepitose scripsi et collegi et distinxim in tria princi-

palia subsequentiis minus principalibus quod rationabiliter potestis apponere quidquid videtur salubre et delectabile audientibus que utile

157' Sermo de natiuitate Christi. Verbum caro factum est Jo. I° Ca° (, 14) origi(nalite)r Recitatiue autem in ewn° huius celeberrime sollempni(ta)tis hec verba exarata existunt natura humana reuerende pater ceterique domini ac fratres... (160')... filius cui cum patre et spiritu sancto Laus perhennis et imperium Amen

161 Missa de passione domini nostri Jesu Xⁱ valde vtilis et deuota

Humiliauit semetipsum dominus noster Ihesus Xpistuc... omne nomen (Phil. 2, 8. 9)... (161')... vt post obitum nostrum paradissy januam tecum gaudenter introire mereamur qui cum deo patre et spiritu sancto viuus et regnas deus per omnia secula seculorum Amen

163 Sermo de sancto Benedicto.

Hec me consolata est in humilitate mea. Ps̄^v c̄m̄ij° (118, 50) Que verba originaliter habentur et ad laudem Beatissimi patris nostri Benedicti pro theumate assumpta... (167)... Ihesus Xpistus humili(ta)tis forma qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus Amen

Sermo de sancto [Bernardo 2. Hand]

Dilectus meus candidus et rubicundus etc. Can^{orum} 5° (, 10) Hec verba originaliter habentur... (170')... saluator seculi Ihesus Xpistus dominus noster qui cum spiritu sancto et patre viuus et regnat per infinita seculorum secula Amen

Sermo de natiuitate BMV. (H)ec sunt probata coram deo... proximorum Ecclesia(sti)ci XXV° ca° (, 1) Rp patres ceterique uiri uenerandi cum nullus aliquod bonum perficere possit... (172')... huius gaudij auctor Ihesus Xpistus dominus noster qui cum spiritu sancto et patre uiuit et regnat per omnia secula seculorum Amen

Sermo [de S. Bernardo]

Contemplatus eam diligenter multo intuitu Ysaie c̄vi° (, 7). Hec verba origina(lite)r habentur ad laudem et reuerenciam beati(ssi)mi patris Bernhardi pro theumate assumpta... (178')... efficere dignetur Ihesus X^o humili(ta)tis forma qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus Amen

Collacio in aliqua uisitacione

Vide et uisita uineam istam ps̄^o l̄c̄i° Rp pater ceterique domini ac fratres mei prestantissimi licet caligo peccatorum meorum impediatur... (180)... ut suauitas fructuum percipiatur quod in nobis prestare dignetur qui uiuit et regnat per omnia secula seculorum Amen

Ay Her himelifcher vatter ver trinkp mir röß
 Vnd ver fpil mir zen faltel Engocz namen
 Eberlij

180' Excerptta de libro regiminis sanitatis Aristo(te)lis qualiter
 intellectus spiritus virtutis creat vicia detestando

cap^m 6 | Scias si itaque quod intellectus est caput regiminis... (185')
 ...de condicione et genere immundorum sed de numero sapientum etc.

187 Sermo de Pentecoste. Spiritus paracl^{us} doceb^{is}(i)t omnia
 Io 14° Ca^o (, 26) Hec verba originaliter habentur... (190)... Ad quam
 nos perducere dignetur deus benedictus in secula seculorum Amen

Sermo Collacio de sancto Johanne baptista

In sancti(ta)te et iusticia coram ipso. Luc 1° Ca^o (, 75) Hec verba
 origina(lite)r habentur... (192')... ut regnum celorum cum beato Iohanne
 possidere mereamur quod nobis prestare dignetur Ihesus X^{us} dominus
 noster filius dei viui qui talibus illud promiss(i)t qui cum patre et
 spiritu sancto regnat in eternum Amen Amen Amen

193 Sermo in aliqua visitatione. Caritas operit multitudinem pecca-
 torum 1^a Petri 4° Ca^o (, 8) R^y p. etc. Officium visitacionis cum magna
 diligencia est exercendum... (195')... gloriam prestante Ihesu X^pisto
 domino nostro qui cum patre et spiritu sancta viuit etc.

198 Sermo de annuntiatione B.M.V. (E)cce concipies etc. Luce
 1° ca^o (, 31) Hec verba scribuntur Re. pater ceterique domini multum
 honorandi Vt a uerbis propheticis incipiam Ve michi... (201')... hodierno
 die concepit qui eciam cum patre et spiritu sancto Regnat deus in secula
 seculorum Amen

(Q)uis uestrum est sapiens ueniens et faciet quod dominus impera-
 uit, Exodi 33° V (, 10) Hec uerba originaliter habentur et propter hanc
 instantem uisitacionem... (204')... ad illud celeste regnum perueniemus
 quod no. p. di. Ihesus X^{us} humili(ta)tis forma qui cum p. et s. sancto
 uiuit et regnat deus Amen Amen

Item Sermo

209 Interpretatio partium Missae et quis eas instituerit.

Missa dicitur Legacio Totum autem tempus quod X^pistus mundum
 intrauit... (210')... Benedicamus domino Desumptum est de psalterio
 Deo gracias de apostolo sed ex hijs omnibus Gregorius papa missam
 ordinasse dicitur sicut hodie per totam ecclesiam canitur

211' Indicata et practica super cometam Anno M^o cccc^o lvj die
 sexta Junij hora sexta noctis sequentis apparentis etc.

Ex precepto quorundam maiorum mēorum decreui breuiter aliquid indicare super isto cometa nouiter uisa Et faciam quinque capitula... (214)... Et hec dicta sufficiant de apparicione istius comete Ad laudem omnipotentis dei amen etc.

Per me Nicolaum de comitibus Padue comitem et quitem in opido Montiffō taliter indicata Anno domini 1456 die 17 Junij etc.

216' Epistola missa domino nostro sanctiss(i)mo Nicolao papae quinto. Anno etc. 54

Zonkasanus Hebeij Bessy' cum fratribus suis Kereli et Bussbach imperator Organei Collatterales pugiles et in partibus Achacie domini etc. Magno sacerdoti Romanorum iuxta merita dilecto. Nuper auribus nostris innotuit quod in partibus Ytalye ad preces et instanciam populi Venetorum in basilicis vestris facitis publice promulgari, quod quicumque sumpserit arma contra nos et nostros in hoc seculo remissionem recipiet peccatorum eisque beatam promittitis vitam in futuro seculo, ... (217)... Et demum fauente Neptuno per mare Hellesponticum et Dalmaticum cum nostro nauigio Zephirij flatibus et artificioso remigio intendimus pertransire Et orientalem plagam presertim circa Dalmaciam et Cretam uisitare Datum anno Machometi 7.45° in introitu Heldei

217' Niclau⁹ (V.) episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs abbati et conuentui monasterij Cisterciensis ac vniuersis et singp abbatibus per orbem constan(ti)bus miclitibus nouicijs conuersis ac comiss, eiusdem ordinis vbicumque commoran(ti)bus Salutem et apostolicam benedictionem, laudibus et honore dignissima Cistercien(sis) religio uestra ... (218)... incursum, Datum Fab(r)iani Camerinensis dyoceseos anno Incarnacionis Domini Dominice Millessimo quatrigetessimo L^{mo} decimo kalendas septembris pontificatus nostri anno quarto Auctoritate domini nostri pappe .. auctoritate qua fu(n)gor absoluo te ab omnibus sen(ten)tijs excum(mu)nicacionis suppencionis et interdicti si ligatus es... clauis extendunt In nomine patris et filij et spiritus sancti amen

218' Notandum quod decem sunt miracula corporis Xpisti

Pri^m est quod | panis et vi(nu)m... (219)... Decimum est... manducare timeres.

Questio Queritur vtrum omnes infames et inhabiles ad pristinum gradum debeant restitui propter bullam anni jubilei... iuxta bullam aliam penam pro huius modi non sustinebunt

Auf dem vorderen Deckblatte innen Indulgenzie ordinis Cisterciensis |

VII milia dies Criminalium | et VI anni venialium.

Roter Lederumschlag; 1 Hafte ohne Schließe.